

deeltage i Geheimestatsraadet, og noget andet Duffe har jeg aldrig hørt udtale; jeg kunde ikke udtale Andet af den simple Grund, at jeg bestandig har erindret om det Mødsatte, som er optaget i Forfatningen; Kongerigets Mini- stre skulle forfatningsmæssig være Medlemmer af Geheimestatsraadet, men de burde forfat- ningsmæssigt Intet have at gøre der uden for Kongerigets Bedkommende. Naar den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 6te Valg- kreds (Bligen = Finecke) har henledet Opmærk- somheden paa den politiske Opfattelse af Sagen, har jeg forstaaet ham derhen, at han som var Minister ifjor — skjøndt ikke Konge- rigst Minister — i det Ministerium, der fore- lagde Jernbaneloven, er hengang fra det nuværende Ministeriums nærmeste fortrulige Venner ble- ven paa en saa udtrykkelig Maade gjort op- mærksom paa, hvor stor Betydning den politiske Stilling havde i denne Sag, at han ikke har glemt denne Advarsel, og den er kommen ham saaledes tilgode, at han bringer den for her og giver de Herrer den selv at betænke; men det er jo Alt, hvad man kan ønske, at han ta- ger Vædselningen tilfølg. Naar den ærede Rigsdagsmand fra Varde — om Forladelse jeg mener fra Hjerding (H. Hage) — jeg for- venter altid de ærede Rigsdagsmænd fra Varde og Hjerding, skjøndt de ere saa forskellige — naar den ærede Rigsdagsmand siger, at Sagen foreligger saa ubestemt, at man ikke kan see, hvor stort Omfang den vil faae, medens det vil beroe paa Ministeren at indskrænke den mere eller mindre, da maa jeg gjøre opmærksom paa, at der ifjor forelaae en Paragraph, der blev foreslaaet af Udvalgets Fleertal, ifølge hvilken de aarlige Udgifter begrænsedes og maatte ikke overstiges med et vist Beløb, men saavidt jeg mindes, skjøndt det er muligt, jeg tager feil, vandt heller ikke dette Forslag den ærede Rigs- dagsmands Bifald (H. Hage: Mindretallets!). Det havde ikke denne Paragraph (H. Hage: Jo!) — ikke saa vidtgaende og ikke saa præciserende — men, forskellige Tider, forskellige Stand- punkter, forskellige Anskuelser. Jeg raadebde ifjor til ikke at give det politiske Moment altfor stor Vægt, og det samme raader jeg til iaar; men jeg kan ikke bebrejde den ærede Rigsdags- dagsmand for Kjøbenhavns 6te Valgkreds

(Bligen = Finecke), at han har lagt særdeles Vægt paa den store Fare, som i den Henseende skulde være forbunden med Sagen ifjor, — den var lidt svagere imod Slutningen end i Begyndel- sen af Forhandlingen, men blev dog stadig ved at gøre sig gjældende, skjøndt den som sagt blev bethdelig svagere, men maaskee det var fordi Situationen i personlig Henseende havde forandret sig; det er forøvrigt ikke nogen Be- breidelse, jeg gjør noget Menneske, at han troer mere paa den Ene end paa den Anden. Jeg skal tage mig den Frihed, før jeg gaar videre, at henlede Opmærksomheden paa det sidste ærede Medlems Udtalelser, da han havde Frygt for, at den Maade, man gik ind paa ved at overdrage Driften til en Entreprenur, vilde være farlig, men at man hellere selv maatte staae Driftscapital, Driftsmateriel osv. tilstede. Det forekommer mig tverimod, at det vil være langt farligere og især langt vanskeligere end at over- lade dette til Entreprenuren. Naar Drifts- materiellet er anskaffet af den, der driver Ba- nen, da er det hans egen Eiendom, han be- skjæftiger sig med og skal holde vedlige, og Con- trollet indskrænker sig da i det Højeste til en Regnskabscontrol, men ikke til det, der er langt vanskeligere, nemlig en Vedligeholdelses- control; naar Materiellet hørte Staten til, og Staten ikke selv var Driftsherre, maatte der være et stabigt Tilsyn og altid et meget vans- keligt Tilsyn med dets Vedligeholdelse. Der maa ganske vist altid være Tilsyn med, at Driftsmateriellet kan udrette, hvad det skal, men det er noget ganske Andet, naar der skal gaaes i de hderste Enkeltheder og paasees, at Materiellet holdes i fuldstændig eensartet Stand. Naar det ærede Medlem synes at antyde, at Staten helst maatte drive Banerne selv, da staaer dette vistnok ikke ganske i Overensstem- melse med forskellige andre Betragtninger, jeg har hørt fra det samme ærede Medlem; under enhver Omstændighed troer jeg, han vil være enig i, at Driften af en Jernbane indeholder tillige et meget stort og bethdeligt commercielt Moment. Det maa ved en saadan Drift be- stemmes, hvorledes man til en given Tid kan forene sig med den Ene eller den Anden om at udføre større Transporter imod en accorde- ret Priis og ikke efter faste Tægter. Saadant